

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

**Esas Sayısı : 2015/5**

**Karar Sayısı : 2015/82**

**Karar Tarihi : 10.9.2015**

**R.G. Tarih-Sayı : 20.10.2015-29508**

**İPTAL DAVASINI AÇAN:** Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri M. Akif HAMZAÇEBİ, Engin ALTAY ve Levent GÖK ile birlikte 123 milletvekili

**İPTAL DAVASININ KONUSU:** 19.11.2014 tarihli ve 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

A- 24. maddesiyle değiştirilen 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinin on birinci fıkrasında yer alan "*aday öğretmenler hakkında uygulanmaz.*" ibaresinin,

B- 31. maddesiyle, 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ek 11. maddesine eklenen;

1- İkinci fıkranın, "*Eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıfyükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde.*" ve "*kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alır.*" bölümlerinin,

2- Üçüncü fıkranın, "*Vakıfyükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında.*" ve "*kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.*" bölümlerinin,

Anayasa'nın 2., 6., 7., 130. ve 131. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

### I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKÜMLERİ

1. Kanun'un 24. maddesi ile değiştirilen 1739 sayılı Kanun'un dava konusu kuralı da içeren 43. maddesi şöyledir:

**"MADDE 43-** Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.

*Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır.*

*Yukarıda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması esastır. Bu öğrenim lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere de imkan verecek biçimde düzenlenir.*

*Öğretmenlik mesleği; adaylık döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrılır.*

*Aday öğretmenliğe atanabilmek için; 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan şartlara ek olarak, yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından mezun olma ve Bakanlıkça ve/veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılacak sınavlarda başarılı olma şartları aranır.*

*Aday öğretmenler, en az bir yıl fiilen çalışmak ve performans değerlendirmesine göre başarılı olmak şartlarını sağlamak kaydıyla, yapılacak yazılı veya yazılı ve sözlü sınava girmeye hak kazanırlar. Uygulanacak olan sözlü sınavda aday öğretmenler;*

- a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade kabiliyeti ve muhakeme gücü,*
- b) İletişim becerileri, öz güveni ve ikna kabiliyeti,*
- c) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,*
- d) Topluluk önünde temsil yeteneği ve eğitimcilik nitelikleri,*

*yönlerinden Bakanlıkça oluşturulacak komisyon tarafından değerlendirilir. Sınavda başarılı olanlar öğretmen olarak atanır. Sınavda başarılı olamayan aday öğretmenler il içinde veya dışında başka bir okulda görevlendirilerek bir yılın sonunda altıncı fıkra da belirtilen değerlendirmeye tekrar tabi tutulurlar.*

*Aday öğretmenlik süresi sonunda sınava girmeye hak kazanamayanlar ile üst üste iki defa sınavda başarılı olamayanlar aday öğretmen unvanını kaybeder ve memuriyetle ilişkisi kesilir.*

*Ancak aday öğretmenliğe başlamadan önce 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre aday memurluğu kaldırılarak asli memurluğa atanmış olanlar hakkında sekizinci fıkra hükümleri uygulanmaz. Bu kişiler Bakanlıkta kazanılmış hak aylık derecelerine uygun memur kadrolarına atanırlar.*

*Sınav komisyonu üyeleri; Bakanlık personeli, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personel ile öğretim elemanları arasından seçilir. Bakanlık gerekli gördüğünde illerde veya merkezde birden fazla komisyon oluşturabilir. Performans değerlendirmesinde dikkate alınacak meslekî ölçütler, sınav konuları, komisyon üyelerinin seçimi, görevleri, çalışma usul ve esasları ile sınava ilişkin diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.*

*Bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aday memurluk ile ilgili hükümleri **aday öğretmenler hakkında uygulanmaz.***

*Kariyer basamaklarında yükselmede kıdem, eğitim (lisansüstü eğitim), etkinlikler (bilimsel, kültürel, sanatsal ve sportif çalışmalar) ve sicil (iş başarımı) puanları ile sınav sonuçları esas alınır. Değerlendirme 100 tam puan üzerinden yapılır. Değerlendirme puanının % 10'unu kıdem, % 20'sini eğitim, % 10'unu etkinlikler, % 10'unu sicil (iş başarımı) ve % 50'sini de sınav puanı oluşturur.*

*Kariyer basamaklarında yükselecekler değerlendirme puanlarına göre başarı sıralamasına alınır. Değerlendirmeye alınmak için sınav tam puanının en az % 60'ını almış olmak şartı aranır.*

*Öğretmenlerin hizmet sürelerine ve/veya isteğe bağlı il içi veya il dışı yer değiştirmelerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."*

**2.** Kanun'un 31. maddesi ile eklenen fıkraların yer aldığı 2547 sayılı Kanun'un ek 11. maddesi şöyledir:

***"Ek Madde 11-** Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarında, beklenen eğitim - öğretim düzeyinin yetersizliğinin Yükseköğretim Kurulunca tespit edilmesi ve durumun düzeltilmesi için gerekli uyarı ve önerilerin sonuçsuz kalması halinde bu kurumun faaliyeti Yükseköğretim Kurulunca durdurulur.*

***Eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alır.***

***Vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında yol gösterici, düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."***

## **II- İLK İNCELEME**

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Alparslan ALTAN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN ve Kadir ÖZKAYA'nın katılımlarıyla 18.2.2015 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin ise esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

## **III- ESASIN İNCELENMESİ**

2. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Fatih ŞAHİN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen kanun hükümleri, dayarılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğeryasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereğı görüşölüp düşünölldü:

**A- Kanun'un 24. Maddesiyle Değıştirilen 1739 Sayılı Kanun'un 43. Maddesinin On Birinci Fıkrasında Yer Alan ".aday öğretmenler hakkında uygulanmaz." İbaresinin İncelenmesi**

**1. İptal Talebinin Gerekçesi**

3. Dava dilekçesinde özetle, dava konusu kuralın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'ndaki aday memurlarla ilgili hükümlerin aday öğretmenler hakkında uygulanmasına engel olduğı, bu durumun adaylığı kabul edilme, yetiştirilme, adaylık devresi içinde veya sonunda göreve son verme hususlarında aday öğretmenlerin diğeryaday memurlara nazaran daha ağır şartlara tabi kılınmasına sebebiyet verdiğı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğı ileri sürölümüştür.

**2. Anayasaya Aykırılık Sorunu**

4. Dava konusu kuralda, 1739 sayılı Kanun'un 43. maddesinin uygulanmasına ilişkin olarak 657 sayılı Kanun'un aday memurlukla ilgili hükümlerinin aday öğretmenler hakkında uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

5. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliğı sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağılı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir. Hukuk devletinde kanunların kamu yararı gözetilerek çıkarılması zorunludur. Kanun koyucunun, Anayasa'ya ve hukukun genel ilkelerine aykırı olmamak kaydıyla her türlü düzenlemeyi yapma konusunda takdir yetkisi bulunmaktadır.

6. Kamu görevlileri ile kamu yönetimleri arasındaki ilişkiler kural tasarruflarla düzenlenmektedir. Kamu personeli, belirli bir statüde, nesnel kurallara göre hizmet yürütmekte, o statünün sağladığı aylık, ücret, atanma, yükselme gibi kimi haklara sahip olmaktadır. Kamu hizmetine girişin ve hizmet içinde yükselmenin koşulları, statü hukukunun gereğı olarak kanunlarla belirlenmektedir. Bu durum, Anayasa'nın kamu hizmetine girme hakkının düzenlendiğı 70. maddesi ile kamu hizmeti görevlileriyle ilgili genel ilkelerin düzenlendiğı 128. maddesinden kaynaklanan bir zorunluluktur. Kanun koyucu, statü hukuku çerçevesinde yürütölülen memuriyet hizmetine girmeye, memuriyette yükselmeye, memuriyetin sona ermesine ve bunun gibi diğeryhususlara ilişkin koşulları anayasal ilkelere uygun olarak belirleme yetkisine sahiptir.

7. Öğretmenlik, 1739 sayılı Kanun'un 43. maddesinde "*Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğı*" şeklinde tanımlanmıştır. Bu niteliğinden dolayı öğretmenlik mesleğı 657 sayılı Kanun'un 36. maddesinde, genel idare hizmetleri sınıfı dışında "*Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı*" adı altında farklı bir hizmet sınıfı olarak düzenlenmiştir.

8. 1739 sayılı Kanun'un 43. maddesine göre, Milli Eğitim Bakanlığı ve/veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan sınavda başarı sağlayarak aday öğretmenliğe atananlar, en az bir yıl fiilen çalışmak ve performans değerlendirmesine göre başarılı olmak kaydıyla yapılacak yazılı veya yazılı ve sözlü sınava girmeye hak kazanacaktır. Sınavda başarılı olanlar öğretmen olarak atanacak, başarılı olamayanlar il içinde veya dışında başka bir okulda görevlendirilerek bir yılın sonunda yeniden sınava girecektir. İki defa sınavda başarılı olamayan aday öğretmenlerin ise memuriyetle ilişkisi kesilecektir.

9. Dava konusu kural uyarınca da, aday öğretmenlerin adaylık sürecindeki çalışmaları ve performans değerlendirmeleri, bu sürecin sonunda öğretmenlik mesleğine atanabilme şartları ve bu şartları yerine getiremeyenler hakkında uygulanacak müeyyideler bakımından 657 sayılı Kanun'un aday memurlara ilişkin hükümleri uygulanmayacaktır.

10. Kanun koyucu, öğretmenlik hizmetinin önemini gözeterek mesleki donanımı yüksek, nitelikli bir öğretmen kadrosuna sahip olunması amacıyla aday öğretmenler için diğer aday memurlardan farklı bir adaylık süreci öngörmüştür. Bu çerçevede, 1739 sayılı Kanun'un 43. maddesiyle aday öğretmenler için performans değerlendirme sistemi getirilmiş, performans kriterlerini yerine getirenlerin adaylık süreci sonunda sınava alınarak genel yetenek, genel kültür ve alan bilgisi düzeyleri ile muhakeme gücü ve ifade yeteneği gibi konularda değerlendirmeye tabi tutulması, üst üste iki defa sınavda başarılı olamayanların da memuriyetle ilişkisinin kesilmesi kural altına alınmıştır.

11. Öğretmenlik hizmetinin mesleki bakımdan daha nitelikli kadrolarla ifa edilmesi amacıyla aday öğretmenlerin diğer aday memurluklara nazaran farklı bir adaylık sürecine tabi tutulması kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında olup 1739 sayılı Kanun'un 43. maddesinde aday öğretmenler için öngörülen kuralların uygulanmasına ilişkin olarak 657 sayılı Kanun'un aday memurlukla ilgili hükümlerinin uygulanmayacağına yönelik dava konusu kuralda hukuk devleti ilkesi ile çelişen bir yön bulunmamaktadır.

12. Öte yandan, aday öğretmenler için öngörülen kuralların adil olup olmadığının belirlenmesinde, herhangi bir aday memurluk için öngörülen kurallarla yapılacak kıyaslamının değil, o kuralların hukuk dünyasında meydana getirdiği etki ve sonuçlarının dikkate alınması gerekmektedir. Bu nedenle, aday öğretmenler için öngörülen kuralların, 657 sayılı Kanun'da aday memurlarla ilgili genel kurallarla karşılaştırılması suretiyle yapılan değerlendirme anayasal denetime esas oluşturmaz.

13. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

#### **B- Kanun'un 31. Maddesiyle 2547 Sayılı Kanun'un Ek 11. Maddesine Eklenen;**

**1. İkinci Fıkranın, "Eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde." ve ".kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alır." Bölümlerinin İncelenmesi**

##### **a. İptal Talebinin Gerekçesi**

14. Dava dilekçesinde özetle, Anayasa'ya göre Yükseköğretim Kurulunun (YÖK) üniversiteleri kısıtlama veya üniversitelerin faaliyet izinlerini kaldırma yetkisinin bulunmadığı, YÖK'e böyle bir yetki verilmesinin üniversitelerin eğitim-öğretim, araştırma ve bilim üretme işlevlerini olumsuz etkileyeceği, bilimsel özerkliğe sahip üniversite hedefine ulaşmayı teminatsız kılacağı, ayrıca kuralda yer alan "*kaynak aktardığı*." ibaresi ile "*nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre*." ibarelerinin belirsiz olduğu, vakıf yükseköğretim kurumlarının denetiminde idareye sınırsız bir takdir yetkisi vermek suretiyle hukuk güvenliğinin ihlal edildiği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 6., 130. ve 131. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

#### **b. Anayasaya Aykırılık Sorunu**

15. 2547 sayılı Kanun'un ek. 11 maddesinin dava konusu kuralı da içeren ikinci fıkrasında, eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulunun gerektiğinde düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alacağı öngörülmektedir.

16. Anayasa'nın 130. maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin kanunla kurulacağı belirtilmiş, üniversiteler ve bunlara bağlı birimlerin Devletin gözetimi ve denetimi altında olduğu, Devletin gözetim ve denetim hakkını kullanma usullerinin kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Madde gerekçesinde de "*genel olarak Devletin üniversiteler üzerindeki gözetim ve denetim yetkilerinin düzenlenmesi konuları, bilimsel özerklik dikkate alınmak suretiyle kanun koyucuya bırakılmıştır*" denilmiştir.

17. Buna göre, Devletin, yükseköğretim kurumları üzerindeki gözetim ve denetim yetkisini ne şekilde kullanacağına ilişkin kuralları belirleme yetkisi kanun koyucunun takdirindedir. Ancak, kanun koyucunun bu yetkisini anayasal sınırlar içinde özellikle üniversitelerin bilimsel özerkliğini göz önünde tutarak kullanması gerekir. Yükseköğretim kurumlarının denetimine ilişkin kuralların, hem üniversiteler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması, ayrıca keyfi uygulamalara karşı koruyucu önlemler içermesi de gereklidir. Aksine bir düzenleme, merkezi idarenin üniversitelerin bilimsel özerkliğine keyfi şekilde müdahalede bulunmasına imkân tanır ki, bunun Anayasa'nın 130. maddesiyle bağdaşması mümkün değildir.

18. Bilimsel özerklik, bilimsel çalışmaların üniversite ortamında yürütülebilmesinin olmazsa olmaz koşulu olup üniversite mensuplarının, ekonomik ve siyasi yönden nüfuz sahibi bulunan kişi ve kurumların baskısı, yönlendirmesi olmadan ve toplumda genel olarak hâkim olan düşünce ve kabuller doğrultusunda sonuçlara varmak gibi bir zorunluluk hissetmeden sadece bilimsel ölçütler ve etik kurallar çerçevesinde eğitim, öğretim, araştırma ve yayın yapabilme olanaklarına sahip bulunmalarını ifade etmektedir. Üniversitelerin bilimsel özerkliği, üniversitelerde yürütülen eğitim, araştırma, yayın ve benzeri etkinliklerin

planlanması, düzenlenmesi ve icra edilmesi aşamalarında, yönetim yetkisinin serbestçe kullanılabilmesini, belirtilen faaliyetlerle ilgili üniversite kaynaklarının kullanımına yönelik kararların üniversite yönetim organlarınca serbestçe alınabilmesini gerektirmektedir.

19. Anayasa'nın 130. maddesinin ikinci fıkrasında, vakıflar tarafından da kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile Devletin gözetim ve denetimine tabi olarak yükseköğretim kurumları kurulabileceği; son fıkrasında da vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumlarının, mali ve idari konular dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasa'da belirtilen hükümlere tabi olduğu ifade edilmiştir. Buna göre, kanunla kurulma ve bilimsel özerklik yönünden vakıf yükseköğretim kurumları ile Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları arasında bir farklılık gözetilmemiştir.

20. 2547 sayılı Kanun'un ek 6. maddesinde, vakıf yükseköğretim kurumu gelirlerinin, geçici olarak dahi hiçbir suretle vakıf mamelekine veya hesaplarına intikal edemeyeceği belirtilmiş; ek 11. maddesinin dava konusu kuralı da içeren ikinci fıkrasında, vakıf yükseköğretim kurumlarının kaynaklarının kurucu vakfa veya üçüncü bir şahsa doğrudan veya dolaylı olarak aktarıldığının tespit edilmesi durumunda, öncelikle verilen süre içerisinde kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmesi, iade edilmemesi durumunda ise bu yükseköğretim kurumları hakkında düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbirlerin uygulanabileceği belirtilerek kademeli bir müeyyide sistemi öngörülmüştür.

21. Kuralla, vakıf yükseköğretim kurumuna ait kaynakların kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara aktarılmasının önüne geçilerek, eğitim, öğretim, yayın ve araştırma faaliyetlerinde kullanılmasının temin edilmesi amaçlanmaktadır. 2547 sayılı Kanun'un 12. maddesine göre yükseköğretim kurumlarının öncelikli görevinin, kendi ihtisas gücü ve maddi kaynaklarını rasyonel, verimli ve ekonomik şekilde kullanarak, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayım ve danışmanlık yapma olduğu dikkate alındığında, üniversite kaynaklarının eğitim-öğretim, yayın ve araştırma faaliyetlerinde kullanılmasına yönelik olarak kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara kaynak aktarılmasını önlemek amacıyla ihdas edilen kural, yükseköğretim kurumlarının kuruluşu amacıyla da örtüşmektedir.

22. Merkezî idareye tanınan denetim yetkisi ve bu denetim sonucunda tedbir niteliğinde müeyyide uygulama yetkisi, vakıf yükseköğretim kurumlarının kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara kaynak aktarımı konusuyla sınırlandırılmıştır. Bu kurumlarda yürütülen eğitim, öğretim, araştırma, yayın ve benzeri etkinliklerin planlanması, düzenlenmesi ve icra edilmesi aşamalarına yönelik herhangi bir müdahale söz konusu değildir. Anılan kurumlar, kaynaklarını eğitim, öğretim, yayın ve araştırma faaliyetlerinde dilediği gibi kullanmakta serbesttir. Bu nedenle dava konusu kuralın, vakıf yükseköğretim kurumlarının bilimsel özerkliğini ihlal ettiği söylenemez.

23. Hukuki güvenlik ile belirlilik ilkeleri, hukuk devletinin önkoşullarındandır. Kişilerin hukuki güvenliğini sağlamayı amaçlayan hukuki güvenlik ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde Devlete güven duyabilmesini, Devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

24. Belirlilik ilkesi ise yalnızca yasal belirliliği değil, daha geniş anlamda hukuki belirliliği de ifade etmektedir. Yasal düzenlemeye dayanarak erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir gibi niteliksel gereklilikleri karşılaması koşuluyla, mahkeme içtihatları ve

yürütmenin düzenleyici işlemleri ile de hukuki belirlilik sağlanabilir. Aslolan muhtemel muhataplarının mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini öngörmelerini mümkün kılacak bir normun varlığıdır.

25. Vakıf yükseköğretim kurumlarının kurucu vakfa veya üçüncü kişilere aktarabileceği kaynakların kanunla tek tek belirlenebilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, kuralda kaynak aktarımı kavramına yer verilerek genel bir belirleme yapılmış ve çerçeve çizilmiştir. Ayrıca vakıf yükseköğretim kurumlarınca, kurucu vakfa veya üçüncü kişilere kaynak aktarılıp aktarılmadığının tespiti, ayrıntılı inceleme gerektiren teknik bir konudur. Kanun koyucu bu durumu gözeterek kaynak aktarımının nasıl tespit edileceği konusunda YÖK'ü yetkili kılmakla birlikte bu konuda YÖK'e sınırsız bir yetki de vermemiştir. Kurala göre YÖK, kaynak aktarımı yapıp yapılmadığını Maliye Bakanlığının görüşünü alarak önceden belirleyeceği nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edecektir. YÖK'ün belirleyeceği kriterlerin nesnel ve ölçülebilir olup olmadığı, diğer bir ifadeyle belirlenen kriterlerin üniversiteler üzerinde keyfi bir denetim yetkisi tanıyıp tanımadığı hususu yargı denetimine tabi olduğu gibi bu kriterlere göre yapılan tespitler de yargı denetimine tabidir. Bu nedenle, kuralda yer alan "*kaynak aktardığı*" ibaresi ile "*nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre*" ibarelerinin belirsiz olduğu ve vakıf yükseköğretim kurumlarının denetiminde idareye sınırsız bir takdir yetkisi verdiği söylenemez.

26. Anayasa'nın 131. maddesine göre, yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlama, düzenleme, yönetme, denetleme ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlama görevi YÖK'e verilmiş, YÖK'ün görev, yetki, sorumluluğu ile çalışma esaslarının ise kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, kurucu vakfa veya üçüncü kişilere kaynak aktardığı tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi halinde, yükseköğretim kurumlarını denetlemekle görevli anayasal bir kuruluş olan YÖK'ün söz konusu vakıf yükseköğretim kurumu hakkında gerektiğinde kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde karar alma konusunda yetkili kılınması kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında olup kuralda vakıf yükseköğretim kurumlarının bilimsel özerkliğini zedeleyen bir husus bulunmamaktadır.

27. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2., 130. ve 131. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

28. Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ ile Erdal TERCAN bu görüşe katılmamışlardır.

29. Kuralın Anayasa'nın 6. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

**2. Üçüncü Fıkranın, "*Vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında.*" ve "*kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.*" Bölümlerinin İncelenmesi**

**a. İptal Talebinin Gerekçesi**

30. Dava dilekçesinde özetle, YÖK'ün vakıf yükseköğretim kurumları hakkında yönetmelik çıkarma yetkisi bulunmadığı, vakıf yükseköğretim kurumları hakkında kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlere başvurulmasına ilişkin usul ve esasların kanunla



düzenlenmesi gerekirken konunun yönetmelikle düzenlenmesinin öngörülmesinin yasama yetkisinin devri anlamına geldiği, vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimiyle ilgili temel kurallar belirlenmeden YÖK'e sınırsız bir düzenleme yetkisi tanınmasının hukuk güvenliğini ihlal ettiği, vakıf yükseköğretim kurumları üzerinde Üniversitelerarası Kurul ile YÖK'ün gözetim ve denetim yetkisinin artırılmasının üniversitelerin bilimsel özerkliğini zedelediği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 6., 7., 130. ve 131. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

#### **b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu**

31. Dava konusu kuralla, vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esasların, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak YÖK tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

32. Anayasa'nın 7. maddesinde, *"Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez."* denilmektedir. Yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olması ve bu yetkinin devredilememesi, kuvvetler ayrılığı ilkesinin bir gereğidir. Bu hükme yer veren Anayasa'nın 7. maddesinin gerekçesinde yasama yetkisinin parlamentoya ait olması *"demokrasi rejimini benimseyen siyasi rejimlerde kaçınılmaz bir durum"* olarak nitelendirilmiştir.

33. Anayasa'nın 7. maddesi ile yasaklanan husus, kanun yapma yetkisinin devredilmesi olup bu madde, yürütme organına hiçbir şekilde düzenleme yapma yetkisi verilemeyeceği anlamına gelmemektedir. Kanun koyucu, yasama yetkisinin genelliği ilkesi uyarınca, bir konuyu doğrudan kanunla düzenleyebileceği gibi bu hususta düzenleme yapma yetkisini yürütme organına da bırakabilir.

34. Yürütmenin türevselliği ilkesi gereğince, yürütme organının bir konuda düzenleme yapabilmesi için yasama organınca yetkilendirilmesi gerekmektedir. Kural olarak, Anayasa'da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda, kanunun temel esasları, ilkeleri ve çerçeveyi belirlemiş olması gerekmektedir. Anayasa koyucunun açıkça kanunla düzenlenmesini öngördüğü konularda, yasama organının temel kuralları saptadıktan sonra, uzmanlık ve idare tekniğine ilişkin hususları yürütmeye bırakması, yasama yetkisinin devri olarak yorumlanamaz.

35. Anayasa'nın 130. maddesinin ikinci fıkrasında, vakıf yükseköğretim kurumlarının Devletin gözetim ve denetimine tabi olduğu, dokuzuncu fıkrasında da üniversiteler üzerinde Devletin gözetim ve denetim hakkını kullanma usullerinin kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre, vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimine ilişkin temel kuralların kanunla düzenlenmesi zorunludur.

36. Kanun'un ek 11. maddesinin birinci fıkrasında, vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarında, beklenen eğitim-öğretim düzeyinin yetersizliğinin tespit edilmesi ve durumun düzeltilmesi için gerekli uyarı ve önerilerin sonuçsuz kalması hâlinde bu kurumun YÖK tarafından faaliyetinin durdurulacağı; ikinci fıkrasında, vakıf yükseköğretim kurumlarının kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığının nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilmesi durumunda ilgili vakıf yükseköğretim kurumu hakkında verilen süre içerisinde içerisinde aktarılan kaynağın yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi halinde YÖK tarafından düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde

tedbir niteliğinde karar verilebileceği hüküm altına alınmıştır. Böylece, vakıf yükseköğretim kurumlarının denetiminin kapsamı ve denetim sonucunda hangi müeyyidelerin uygulanacağına ilişkin kurallar hem yükseköğretim kurumları hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir şekilde düzenlenerek konuya ilişkin temel kurallar belirlenmiştir. Yönetmelikle düzenlenmesi öngörülen hususların Kanun'un ek 11. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları göz önüne alınarak belirleneceği şüphesizdir. Kanunla belirlenen bu çerçeve içerisinde vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucunda ilgili yükseköğretim kurumu hakkında kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde önlemlerin alınmasına ilişkin teknik ve uygulamayı esas alan detayların belirlenmesi konusunda YÖK'e yetki verilmesi yasama yetkisinin devri niteliği taşımamaktadır.

37. Bu itibarla, Anayasa'nın 131. maddesiyle yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlama, düzenleme, yönetme, denetleme ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamakla görevli olan YÖK'e, kanunla belirlenen çerçeve içerisinde vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve denetim sonucunda uygulanacak müeyyidelerle ilişkin usul ve esaslar konusunda düzenleme yapma yetkisi verilmesinde, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine aykırılık teşkil eden bir husus bulunmamaktadır.

38. Kuralda, vakıf yükseköğretim kurumlarında yürütülen eğitim, öğretim, araştırma, yayın ve benzeri etkinliklerin planlanması, düzenlenmesi ve icra edilmesi aşamalarına yönelik olarak YÖK'e herhangi bir düzenleme yetkisi tanınmadığından, vakıf yükseköğretim kurumlarının bilimsel özerkliğine müdahalede bulunulması da söz konusu değildir.

39. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2., 7., 130. ve 131. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

40. Erdal TERCAN bu görüşe katılmamıştır.

41. Kuralın Anayasa'nın 6. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

#### **IV- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ**

42. 19.11.2014 tarihli ve 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

A- 24. maddesiyle değiştirilen 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinin onbirinci fıkrasında yer alan "*aday öğretmenler hakkında uygulanmaz.*" ibaresine,

B- 31. maddesiyle, 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ek 11. maddesine eklenen;

1- İkinci fıkranın, "*Eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde.*" ve "*kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alır.*" bölümlerine,

2- Üçüncü fıkranın, "*Vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında.*" ve "*...kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.*"bölümlerine,

yönelik iptal talepleri 10.9.2015 tarihli ve E.2015/5, K.2015/82 sayılı kararla reddedildiğinden, bu ibare ve bölümlere ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE, 10.9.2015 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

## **V- HÜKÜM**

19.11.2014 tarihli ve 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

1- 24. maddesiyle değiştirilen, 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinin onbirinci fıkrasında yer alan "*aday öğretmenler hakkında uygulanmaz*" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- 31. maddesiyle, 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ek 11. maddesine eklenen;

a- İkinci fıkranın "*Eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde...*" ve "*...kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alır.*" bölümlerinin Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ ile Erdal TERCAN'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b- Üçüncü fıkranın "*Vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında...*"ve "*...kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.*" bölümlerinin Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE, Erdal TERCAN'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

10.9.2015 tarihinde karar verildi.

Başkan  
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili  
Alparslan ALTAN

Başkanvekili  
Burhan ÜSTÜN

**Esas Sayısı : 2015/5**  
**Karar Sayısı : 2015/82**

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

### **KARŞIOY GEREKÇESİ**

"Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce (TBBM)19.11.2014 tarih ve 6569 sayılı Kanun olarak kabul edilmiş ve 26.11.2014 tarih ve 29187 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanun'un 31 nci maddesiyle 4.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek 11 nci maddesine eklenen 2 nci fıkranın kimi bölümlerinin iptali istemiyle 120 milletvekilince açılan iptal davasının incelenmesinde; iptali istenen kuralın (2547 sayılı Kanunun Ek 11 nci maddesinin 2 nci fıkrası) "Kanun Tasarısı" nda yer almadığı, TBMM Genel Kurulunda verilen bir önerenin kabulüyle kanun metnine eklendiği anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 88. maddesinde "Kanun teklif etmeye Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri yetkilidir.

Kanun tasarı ve tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları İçtüzükle düzenlenir." denilmektedir. Anayasa'nın 88. maddesinin birinci fıkrasının ihlâli sonucu bir yasalastırma söz konusuysa, bu konudaki ihlâl Anayasa'nın 148. maddesi anlamında bir "şekil sakatlığı"na değil, doğrudan 88. maddesine aykırı düşer ve yapılacak anayasal denetimin, "şekil bakımından" değil, "esas bakımından" söz konusu olması gerekir. 88. maddenin ikinci fıkrasındaki "Kanun tasarı ve tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları İçtüzükle düzenlenir" hükmünün de, bu açıklama çerçevesinde yorumlanması ve bu düzenlemenin aynı maddenin birinci fıkrasındaki anayasal hüküm doğrultusunda anlaşılması ve hüküm ifade etmesi gerekir. Yani, birinci fıkraya aykırı bir durum söz konusu ise artık ortada doğrudan bir Anayasa ihlâli söz konusu olacak ve Anayasa'nın bu hükmünün bir tekrarından ibaret olan TBMM İçtüzüğü'nün 35. maddesinin ihlâli nedeniyle, Anayasa'nın 148. maddesinde belirtilen (ve son oylamaya ilişkin olmadığından kanunun iptalini gerektirmeyen) bir şekil sakatlığından ve şekil denetiminden değil; 88. maddenin birinci fıkrasının ihlâli sonucu esas ilgilendiren bir sakatlıktan ve esas denetimden söz edilebilecektir.

Davanın somutu ile ilgili olarak düzenleme öngören TBMM İçtüzüğü'nün "Komisyonların yetkisi, toplantı yeri ve zamanı" başlıklı 35. maddesinin ilgili bölümleri şöyledir: "Komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tasarı ve/veya tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler; birbirleriyle ilgili gördüklerini birleştirerek görüşebilirler ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kendilerine ayrılan salonlarda toplanırlar.

Ancak, komisyonlar, 92 nci maddedeki özel durum dışında kanun teklif edemezler, kendilerine havale edilenler dışında kalan işlerle uğraşamazlar. Başkanlık Divanının kararı olmaksızın Genel Kurulun toplantı saatlerinde görüşme yapamazlar ve kanun tasarı ve tekliflerini bölerek ayrı ayrı metinler halinde Genel Kurula sunamazlar."

İçtüzüğün 35. maddesinin yukarıdaki açık metninden de açıkça anlaşılacağı üzere, komisyonların kendilerine havale edilen kanun tasarı ve tekliflerini görüşme yetkileri sınırlandırılmış olup, komisyonların İçtüzüğün 92 nci maddesindeki özel durum dışında (genel veya özel af ilanını içeren kanun tasarı ve teklifleri) kanun teklif etme yetkileri yoktur. Yukarıda belirtilen yasa değişiklikleri Bakanlar Kurulunca önerilen Tasarı metninde olmadığı halde TBMM Genel Kurulunda Tasarı metnine ilave edilerek kanunlaştırıldığından; bu durum Anayasa'nın 88. maddesinin birinci fıkrasına (dolayısıyla de bu hükmün açıklaması mahiyetinde bulunan TBMM İçtüzüğü'nün 35 inci maddesine) açıkça aykırı düşmektedir.

Anayasa'nın 88. maddesinin birinci fıkrasının açık âmir hükmü karşısında, TBMM İçtüzüğü'nün 87 nci maddesi gerekçe gösterilerek, görüşülmekte olan bir tasarı veya teklifin konusu olmayan "başka" kanunlarda ek ve değişiklik getiren "yeni bir kanun teklifi mahiyetindeki" değişikliklerin "Genel Kurul" tarafından da yapılamayacağı açıktır.

Anayasa'nın 148. maddesindeki "Kanunların şekil bakımından denetlenmesi, son oylamanın, öngörülen çoğunlukla yapılıp yapılmadığı. hususları ile sınırlıdır." hükmünün de bu belirlemeye etkisinin olamayacağı kuşkusuzdur. Gerçekten, 88 nci maddenin birinci fıkrasına açıkça aykırı bir yasama faaliyeti sözkonusu olduğundan, Genel Kurulca öngörülen çoğunlukla yapılacak bir "son oylama"nın belirtilen Anayasa'ya aykırılığı düzeltereği kabul edilemez. Ancak 88 inci maddenin birinci fıkrasına uygun bir yasama faaliyeti içerisinde 148 inci maddedeki "şekil denetimi" kuralı işletilebilir. Davanın somutunda ise yukarıda açıklandığı üzere, aksi yönde bir yasama faaliyeti bulunduğu görüldüğünden; 148 inci maddenin bu davanın somutunda uygulama kabiliyeti bulunmamaktadır. (Bu konudaki bir inceleme için bkz.: Torba Yasalar ve Yasama sürecindeki İktisadî Hükümlerinin Şekil Denetimi Sorunu, Hıfzı DEVECİ, TBB Dergisi, 2015 (117) s. 55-90)

Esasen Anayasa Mahkemesinin 25.12.2008 tarih ve E.2008/71, K.2008/183 sayılı kararına (RG 9.4.2009, Sayı:27195) konu iptal davası başvurusunun içeriğinden de, bu şekildeki bir uygulamanın TBMM İktisadî'nün 35. maddesine aykırı düştüğünün TBMM Başkanlığınca saptandığı ve ilgili komisyona kabul edilen tasarı metninin iade edilmesine karşılık, ilgili komisyonca iade edilen tasarı metninin yeniden bir üst yazı ile Genel Kurulun onayına sunulmak üzere TBMM Başkanlığına geri gönderildiği ve akabinde yasalaştığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; anılan kuralın Anayasa'nın 88. maddesine aykırı düşmesi nedeniyle iptali gerektiği kanaatine vardığımızdan; çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyoruz.

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Serruh KALELİ

### **KARŞI OY GEREKÇESİ**

19.11.2014 tarihli ve 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un; 31. maddesiyle 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ek 11. maddesine eklenen;

1- İkinci fıkranın, "*Eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde.*" ve "*kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alır.*" bölümlerinin,

2- Üçüncü fıkranın, "*Vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında.*" ve "*kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.*" bölümlerinin,

Anayasa'nın 2., 6., 7., 130. ve 131. maddelerine aykırılığı ileri sürerek iptallerine karar verilmesi talep edilmiştir.

Mahkememiz çoğunluğu, Yüksek Öğretim Kurulunun (YÖK) belirtildiği şekilde bir denetim yapabileceğini, yapılan denetim sonucunda alınacak kararların kanun koyucunun takdir yetkisinde olduğunu, bu denetimin nasıl ve ne şekilde olacağına ilişkin hususların YÖK tarafından yönetmelikle belirlenebileceğini kabul ederek, kuralları Anayasa'ya aykırı görmemiştir.

Aşağıda belirtilen gerekçelerle, her iki kuralın da Anayasa aykırı olduğunu düşündüğünden, Mahkememiz çoğunluğunun görüşüne katılmak mümkün olmamıştır.

#### I- 2547 SAYILI YÜKSEKÖĞRETİM KANUNUNUN EK 11. MADDESİNE EKLENEN İKİNCİ FIKRANIN İLGİLİ KISIMLARI AÇISINDAN

6569 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değiştirilen 2547 sayılı Kanun'un ek 11. maddesinin iptal istemine konu ibarelerin de bulunduğu ikinci fıkrası şu şekildedir;

*"Eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alır."*

Bu fıkradaki ", *"Eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde.*" ve "*kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alır"* kısımlarının iptali istenmiştir.

İptal istemine konu kuralda, vakıf yükseköğretim kurumlarının kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı olarak kaynak aktarmasını önlemek amacıyla YÖK tarafından alınacak tedbirler düzenlenmektedir. Buna göre vakıf yükseköğretim kurumunun, kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığının tespit edilmesi ve verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, YÖK, kısıtlama veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alabilecektir.

Getirilen düzenlemenin gerekçesine ilişkin olarak: "*Önerge ile nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara kaynak aktardığı tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumlarına verilen süre içerisinde kaynağın iade edilmemesi halinde de Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini*

*kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alma yetkisi verilmektedir. Ayrıca Yükseköğretim Kurulunun uygulayıcı birim olmaması nedeniyle, yanlış anlaşılmalara meydan verilmemesini teminen Yükseköğretim Kuruluna verilen yetki tedbir niteliğinde karar almaya dönüştürülmektedir" denilmektedir.*

1- Anayasa'nın 130. maddesinde yüksek öğretim kurumları düzenlenmiş, maddenin ikinci fıkrasında, kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumlarının kurulabileceği kabul edilmiştir. Bu hükme paralel olarak 2547 sayılı Kanun'un ek 2. maddesinde de, vakıfların, kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla ve mali ve idari hususlar dışında, akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanun'da gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla yükseköğretim kurumları kurabileceği ifade edilmiştir.

Kurucu vakıf tarafından kurulan yükseköğretim kurumu, vakıf tüzelkişiliği dışında ayrı bir tüzelkişiliğe sahiptir. O nedenle ayrı bir yönetimi ve bütçesi vardır.

Vakıf yükseköğretim kurumları, mali, idari ve ekonomik konularda YÖK'ün gözetim ve denetimine tabidir (2547sk.ek.m.10). Bu kurumlar yılda en az bir defa YÖK'ün denetimine tabi tutulurlar (Yön.m.21).

Vakıf yükseköğretim kurumlarının hangi hallerde faaliyetlerinin durdurulacağı 2547 sayılı Kanun'un ek 11. maddesinde sayılmıştır. Buna göre;

- Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarında, beklenen eğitim-öğretim düzeyinin yetersizliğinin YÖK tarafından tespit edilmesi ve durumun düzeltilmesi için gerekli uyarı ve önerilerin sonuçsuz kalması durumunda faaliyetin durdurulmasına karar verilebilir.

- İptali istenen kural gereğince de, eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak YÖK tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, YÖK gerektiğinde düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alabilir.

Anayasa'nın 130. maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin kanunla kurulacağı belirtilmiş, üniversiteler ve bunlara bağlı birimlerin Devletin gözetimi ve denetimi altında olduğu, Devletin gözetim ve denetim hakkını kullanma usullerinin de kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre, Devletin, yükseköğretim kurumları üzerindeki gözetim ve denetim yetkisini ne şekilde kullanacağına ilişkin kuralları belirleme yetkisi kanun koyucunun takdirindedir. Ancak, kanun koyucunun bu yetkisini anayasal sınırlar içinde özellikle üniversitelerin bilimsel özerkliğini göz önünde tutarak kullanması gerekir. Yükseköğretim kurumlarının denetimine ilişkin kuralların, hem üniversiteler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması, ayrıca keyfi uygulamalara karşı koruyucu önlemler içermesi de gereklidir. Aksine bir düzenleme merkezi idarenin denetim



yoluyla üniversitelerin bilimsel özerkliğine keyfi şekilde müdahalede bulunmasına imkân tanır ki, bunun Anayasa'nın 130. maddesiyle bağdaşması mümkün değildir.

Üniversite, geleneği ve tanımı gereği kamu yararı için bilgiyi arayan, üreten, ileten ve yayan özerk bir öğretim ve araştırma merkezidir. Üniversite, ait olduğu toplum ve dünyaya bilimsel açıdan tutarlı ve nitelikli bir eğitim sağlamakla yükümlüdür.

Üniversite özerkliği akademik özgürlüğün uygulanabilmesi için olmazsa olmaz şartlardan birisidir<sup>[1]</sup>. Özerklik, ideal bir üniversitenin temel yapı taşlarındandır. "*Yükseköğretim Kurumlarının Özerkliği ve Akademik Özgürlük Üzerine Lima Bildirgesi*"nde yapılan tanıma göre özerklik; yükseköğretim kurumlarının iç işleyişine, mali işlerine ve yönetimlerine ilişkin karar almada ve eğitim, araştırma, dışa yönelik çalışmalar ve diğer ilgili faaliyetlerde kendi politikalarını oluşturmada devlet ve toplumun diğer güçleri karşısındaki bağımsızlıkları anlamına gelmektedir. Bu tanım çerçevesinde üniversite özerkliği "*yönetimde özerklik, mali özerklik ve akademik özerklik*"ten oluşmaktadır<sup>[2]</sup>.

Ülkemizde üniversitelerin bilimsel özerkliği, Anayasa'yla teminat altına alınmıştır. Anayasa'nın 130. maddesinin birinci fıkrasında, üniversitelerin, bilimsel özerliğe sahip olduğu açıkça ifade edilmiştir. Anılan fıkra da üniversitelerin Devlet tarafından kurulacağı belirtildikten sonra maddenin ikinci fıkrasında, vakıflar tarafından da, kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, *kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile* devletin gözetim ve denetimine tabi olarak yükseköğretim kurumları kurulabileceği, son fıkrasında, vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumlarının, *mali ve idari konuları dışındaki* akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasa'da belirtilen hükümlere tabi olduğu hüküm altına alınmaktadır.

Anayasa'nın 131. maddesinde de yükseköğretim kurumlarının, öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak maksadı ile Yükseköğretim Kurulunun kurulacağı kabul edilmiştir. Bu hüküm gereğince de YÖK, vakıf yüksek öğretim kurumlarını denetleme yetkisine sahiptir.

Vakıf yüksek öğretim kurumları, devletin ve dolayısıyla YÖK'ün denetimi altında olmak birlikte, bu denetim yapılırken, keza denetime ilişkin kanun koyucu tarafından hükümler getirilirken bu kurumların özelliği dikkate alınmalıdır. Vakıf yüksek öğretim kurumlarına, devlet üniversitelerinden farklı olarak mali ve idari konularda nitelikleri gereği serbestlik tanınmıştır. YÖK'ün vakıf yüksek öğretim kurumlarını denetleyebilmesi ve bu kapsamda kazanç amacına yönelik faaliyetlerinin tespiti ve bunun için gerekli tedbirlerin alınması yetkisine sahip olması gereklidir. Ancak bu yetki düzenlenirken vakıf yüksek öğretim kurumunun, kurucu vakıfla olan ilişkilerine yahut üçüncü kişilerle olan ilişkilerine YÖK'ün müdahil olması ve kaynak aktarılıp aktarılmadığını tespit etmeye çalışması, vakıf yüksek öğretim kurumlarına tanınan mali ve idari özerkliği sınırlandırdığı gibi, YÖK'e de altından kalkılması zor bir yük yüklemiş olmaktadır. Ayrıca böyle bir denetim, vakıf yüksek öğretim kurumunun kar amacı takip edip etmediğinin dışında, kaynaklarını nerede ve ne şekilde değerlendirdiğinin araştırılmasına girmektedir. Vakıf yüksek öğretim kurumu, kaynaklarını üniversiteye, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerine aktarmayıp, başka yerlere aktaracak olursa, bundan kendisi sorumlu olmalıdır.

Anayasa'nın 131. maddesinde de, üniversiteye **tahsis edilen kaynakların** etkili bir biçimde kullanılmasından söz edilmekte olup, vakıf yüksek öğretim kurumunun her türlü gelirini, üniversiteye tahsis edilen kaynak kapsamında değerlendirmek uygun değildir. O

nedenle de, vakıf yüksek öğretim kurumunun kurucu vakfa veya üçüncü kişilere kaynak aktarması, YÖK'ün denetim yetkisinin dışında kalmalıdır.

Vakıf yüksek öğretim kurumu, ayrı bir tüzel kişiliğe, ayrı bir idareye ve bütçeye sahip olduğundan, kaynaklarını üniversitenin amaçları doğrultusunda kullanmayıp, kurucu vakfa veya üçüncü kişilere aktarırsa, diğer vakıf yüksek öğretim kurumları ve devlet üniversiteleri ile rekabet edememe durumuyla karşı karşıya kalabilir. Beklenen eğitim-öğretim düzeyinin yetersizliğinin YÖK tarafından tespit edilmesi ve bu durumun düzeltilmesi için gerekli uyarı ve önerilerin sonuçsuz kalması halinde faaliyetinin durdurulmasına karar verilebilir. Bu durum, kurucu vakfı ve kaynak aktarılan üçüncü kişi, uygulamadaki şekliyle vakıf yükseköğretim kurumunun sahibi konumunda ise, onları da etkileyecektir.

Bu açıdan YÖK'e, vakıf yüksek öğretim kurumunun, kurucu vakfa veya üçüncü kişilere özellikle üniversitenin sahibi olduğu kabul edilen kişilere kaynak aktarıp aktarmadığını tespit etmeye ve bu konuda tedbir almaya yönelik dava konusu düzenleme Anayasa'nın 130. ve 131. maddelerine aykırı gözükmektedir.

2 - YÖK'ün vakıf yüksek öğretim kurumunu ve bu kapsam da kurucu vakıfla yahut üçüncü kişilerle olan ilişkisini araştırması ve kaynak aktarıp aktarmadığını denetleme yetkisi kabul edilse bile, bu kez, beraberinde Anayasa'ya aykırı başka hususlar da ortaya çıkmaktadır.

a)- Öncelikle iptali istenen kurala dayanarak, YÖK, vakıf yüksek öğretim kurumunu ve bu kapsamda üçüncü kişilere aktarılan kaynaklarını koruma altına almaya çalışmaktadır. YÖK, kurucu vakfa veya üçüncü kişilere kaynak aktarıldığını tespit ederse, verilen süre içinde aktarılan kaynak üniversiteye iade edilmediğinde, üniversite hakkında düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde karar alabilmektedir. YÖK'ün kaynak aktarımını tespitinden sonra, vakıf yüksek öğretim kurumunun, aktarılan kaynak oranında kurucu vakıftan veya üçüncü kişilerden alacaklı olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Vakıf yüksek öğretim kurumunun, kurucu vakıftan veya üçüncü kişilerden olan alacağının verilen süre içerisinde ödenmemesi halinde, üniversitenin faaliyetleri bu kapsamda eğitim öğretim ve bilimsel faaliyetleri YÖK tarafından kısıtlanabilmekte yahut faaliyet izni tümüyle tedbir niteliğinde kaldırılabilir.

Burada, öncelikle vakıf yüksek öğretim kurumunun aktarılan kaynağı, kurucu vakıf veya üçüncü kişi tarafından iade edilmediğinde, vakıf yüksek öğretim kurumunun alacağını almasını kolaylaştırıcı tedbirler yerine, üniversitenin asıl faaliyetlerini kısıtlayan veya tümüyle kaldıran tedbirlere yer verildiğinden, bu tedbirler, alacağın ödenmesini sağlayıcı değil, farklı bir nitelikte olup, üniversitenin asıl faaliyet alanı olan eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini konu almaktadır. O nedenle amaca hizmet etmemektedir. Ayrıca, bu tedbirler, üniversiteyi korumamakta tam tersine cezalandırmaktadır. Bu açıdan YÖK tarafından üniversite hakkında alınması öngörülen tedbirler Anayasa'nın 2. maddesinde öngörülen hukuk devletinin bir gereği olan ölçülülük ilkesi açısından, demokratik bir toplumda alınması gerekli bir tedbir olmadığı gibi, ölçülü de değildir.

Bundan başka, vakıf yüksek öğretim kurumunun, kurucu vakıftan veya üçüncü kişilerden olan alacağı ödenmediği gerekçesiyle, üniversitenin faaliyetleri sınırlandırıldığından veya faaliyet izni tümüyle kaldırıldığından, üniversitenin, akademik ve bilimsel özerkliği de ortadan kaldırılmaktadır. Kural bu açıdan da Anayasa'nın 130. maddesinin birinci fıkrasına açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

b)- Hükümde, YÖK tarafından, vakıf yüksek öğretim kurumunun, kurucu vakfa veya üçüncü kişilere kaynak aktardığının tespit edilmesi ve verilen süre içinde iade edilmemesi halinde, vakıf yüksek öğretim kurumu hakkında, düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alınabileceği kabul edilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesi gereğince hukuk devleti ilkesinin bir gereği de hukuki güvenlik ve belirliliktir. Hukuki güvenlik ile belirlilik ilkeleri, hukuk devletinin önkoşullarındandır. Kişilerin hukuki güvenliğini sağlamayı amaçlayan hukuki güvenlik ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde Devlete güven duyabilmesini, Devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar<sup>[3]</sup>. Bu açıdan bakıldığında, YÖK tarafından alınacak tedbir niteliğindeki kararların, hangi süre için alınacağı, ne kadar devam edeceği belirsiz olup, bu durum Anayasa'nın 2. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

## II - 2547 SAYILI KANUN'UN EK 11. MADDESİNE EKLENEN ÜÇÜNCÜ FIKRANIN İLGİLİ KISIMLARI AÇISINDAN

6569 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değiştirilen 2547 sayılı Kanun'un ek 11. maddesinin iptal istemine konu ibarelerin de bulunduğu üçüncü fıkrası şu şekildedir;

*"Vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında yol gösterici, düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."*

Bu hükmün *"Vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında."* ve *"kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir"* kısımlarının iptali istenmiştir.

Mahkememiz çoğunluğu, YÖK'ün sözkonusu denetime ilişkin usul ve esasları, yönetmelikle düzenleyebileceğini kabul ederek, hükmü Anayasa'ya aykırı görmemiştir.

Yukarıda 1 numaralı başlıkta 2547 s.K. Ek 11. maddesine eklenen ikinci fıkranın iptali istenen kısımları hakkında belirtilen gerekçelerle bu hüküm de Anayasa'ya aykırıdır.

**SONUÇ:** 6569 Kanun'un; 31. maddesiyle 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ek 11. maddesine eklenen;

İkinci fıkranın, *"Eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmekle birlikte kurucu vakfa veya üçüncü şahıslara doğrudan ya da dolaylı kaynak aktardığı Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen nesnel ve ölçülebilir kriterlere göre tespit edilen vakıf yükseköğretim kurumları hakkında, verilen süre içerisinde aktarılan kaynağın vakıf yükseköğretim kurumuna iade edilmemesi hâlinde, Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde."* ve *"kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırma şeklinde tedbir niteliğinde kararlar alır"* kısımları ile,

Üçüncü fıkranın, *"Vakıf yükseköğretim kurumlarının denetimi ve bu denetim sonucu ilgili yükseköğretim kurumu hakkında."* ve *"kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı önlemlerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir"* kısımlarının,

**Esas Sayısı : 2015/5**  
**Karar Sayısı : 2015/82**

Anayasa'nın 2., 130. ve 131. maddelerine aykırı olduğu ve iptali gerektiği kanaatinde olduğumdan, Mahkememiz çoğunluğunun görüşüne katılmadım.

Üye

Erdal TERCAN

---

<sup>[1]</sup> SEGGİE, Fatma Nevra/ GÖKBEL, Veysel: "Geçmişten Günümüze Türkiye'de Akademik Özgürlük", SETA Analiz, Haziran 2014, S.98,

<sup>[2]</sup> AKTAN, Coşkun Can: "Akademik Özerklik", [www.canaktan.org/egitim/universite-reform/aka-ozerklik.htm](http://www.canaktan.org/egitim/universite-reform/aka-ozerklik.htm).

<sup>[3]</sup> AYMK, 16.1.2014, E.2013/110, K.2014/8.